

Ægtefællernes fremtidige Forhold og netop gennem Frygten derfor kunde forlede dem til at afgive urigtig Forklaring for Retten. — Ændringsforslag Nr. 103 kan jeg heller ikke tiltræde. Det gaar ud paa, at Lovforslagets Regel om en vis Begrænsning af Redaktørens Vidnepligt skal stryges. Det forekommer mig, at Pressens Anonymitet er noget, der har en saa stor Interesse, at det dog til en vis Grad maa kunne indskrænke den almindelige Vidnepligt. — En ikke omtalt Ændring, Nr. 104, giver Retten Adgang til efter sit eget Skøn og af Hensyn til sin egen Bekvemmelighed at lade Vidner afhøre ved Hjemtinget i Stedet for under Domsforhandlingen. Denne Ændring synes mig at være af en meget betænkelig Natur, idet den let kan blive Udgangspunktet for en Praksis, hvorefter næsten al Vidneafhøring kommer til ligesom nu at foregaa ved Vidnets Hjemting og ikke for den Ret, som skal afsige Dommen. Nu gør det ingen Ting, men efter det ny System vil det medføre et ganske overordentlig Brud paa hele Systemet og være til største Skade for den umiddelbare Opfattelse fra Rettens Side, som netop er et af Hovedpunkterne, som skulde opnaas. — Ændringsforslagene Nr. 108—109, tror jeg, gaa noget videre, end Hensigten dermed vistnok har været. Thi jeg kan ikke opfatte disse Ændringsforslag anderledes end, at Dommeren vil komme til at afhøre Vidnet, selv om den Part, der fører Vidnet, ønsker selv at rette Spørgsmaal til det. Saaledes som Ændringsforslaget er affattet, ser jeg ikke rettere end, at Dommeren skal afhøre Vidnet, saa snart en af Parterne forlanger det, uden Hensyn til, om det er den Part, der fører Vidnet og stiller Spørgsmaal til det, eller det er den anden Part. Dette kan dog næppe være rigtigt.

I Spørgsmaalet om, hvorvidt Eden bør aflægges før eller efter Vidneforklaringen, er jeg — jeg kan godt af Hensyn til de Vanskeligheder, der kunne være forbundne med det Spørgsmaal, sige desværre — ganske enig med Flertallets Ordfører. Det forekommer ogsaa mig at være ubetinget rigtigst, at Eden aflægges før Vidneforklaringen. Jeg har ogsaa i det andet Ting stillet Forslag i saa Henseende, men dette Forslag blev forkastet med en overordentlig stor Majoritet, en saa stor Majoritet, at det for mig blev klart og fremdeles er klart, at det vistnok ikke vil være muligt at gennemføre en ny Ordning paa dette Omraade nede i det andet Ting. Dette

har jeg allerede udtalt mig om ved første Behandling. Jeg vil derfor ligesom den Gang henstille til det høje Ting, selv til de ærede Medlemmer, der ligesom den ærede Ordfører og jeg mene, at Eden bør aflægges før Forklaringen, paa dette Punkt, der ikke er noget afgørende Punkt, at resignere af Hensyn til hele den store og vigtige Sags Gennemførelse.

Med Hensyn til Edspligten kan jeg derimod ikke være enig med det ærede Flertal. Jeg indrømmer gerne — jeg nævnedet ogsaa ved Sagens første Behandling —, at Lovforslagets Affattelse af Edspligten kan siges at have sine Mangler, men det forekommer mig, at Flertallets Forslag har større Mangler. Jeg mener, at for retfærdig at kunne bedømme disse Forslag bør man sammenholde dem, ikke med hvad der i og for sig kunde være det absolut ønskelige — thi i saa Henseende vil jeg sige, at for mig staar det som det absolut rigtige at blive ved det nuværende, hvorefter alle og enhver uden Undtagelse ere forpligtede til at aflægge Ed — men med Forslaget fra den senest nedsatte Kommission. Baade Lovforslaget og Flertallets Ændringsforslag fjerne sig fra Kommissionens Forslag, men dog bliver Ændringsforslaget staaende derved, at enhver, der ikke hører til et Trossamfund, som har en bestemt lovforeskrevet Edsformular, kan uden videre Angivelse af Grunde vægre sig ved at aflægge Ed. Det er noget, der jo virker og maa virke i høj Grad stødende paa alle troende, at de ikke kunne fri sig fra at aflægge Ed, selv om de have den Tro, at Eden strider mod Religionen — der gives jo vistnok ikke saa faa, der have den Opfattelse —, hvorimod enhver, der er Fritænkter eller slet ikke har nogen Tro, kan blive fri; naar han blot har sørget for ikke at høre til noget Trossamfund, altsaa — for at nævne det Eksempel, som har mest Betydning i det daglige Liv — har sørget for at udtræde af Folkekirken. Saa bliver han troet paa sit Ord, hvorimod den oprigtigt troende ikke kan naa dette. Det siges ganske vist i Betænkningen, at der ikke er nogen Grund til at antage, at Folk skulde, for at blive fri for at aflægge Ed, udmelde sig af Folkekirken. Ja, ganske i Almindelighed set er det vel nok rigtigst, med der kan vist nok tænkes adskillige Tilfælde, hvor en Mand forudser, at han kan blive Vidne i en Sag, som det vil være ham ubehageligt at forklare om, og hvor han derfor, naar han kan det, vil benytte den Udvej i Tide at melde sig ud af Folkekirken;